

[Miljøministeren]

regel være størst i den nærmeste omegn af en strålekilde, men udslip af radioaktive stoffer vil for langlivede stoffers vedkommende i sidste ende blive spredt over det meste af Jorden.

Til belysning af risikoen for hele verdens befolkning har FNs videnskabelige komité vedrørende virkninger ved stråling, UNSCEAR, i sin seneste rapport (1982) beregnet, at den samlede udsættelse af verdens befolkning for stråling fra 1 års kernekraftproduktion på 1980-niveau, hidrørende fra alle dele af brændselscyklus, svarer til ca. 5 timers baggrundsstråling. Tilsvarende er den samlede stråleudsættelse fra alle atmosfæriske atombombesprængninger indtil 1980 beregnet at svare til omkring 4 års baggrundsstråling; 10 pct. af denne stråleudsættelse har fundet sted, og de resterende 90 pct. vil blive fordelt over de næste 10.000 år. UNSCEAR har ligeledes beregnet, at den nuværende medicinske brug af stråling i gennemsnit svarer til en stråleudsættelse på ca. 20 pct. af baggrundsstrålingen.

UNSCEAR fremhæver i forbindelse med ovennævnte oversigtstal, at disse ikke indebærer nogen bedømmelse fra UNSCEARs side af berettigelsen af de nævnte strålekilder eller handlinger, samt at oversigtstallene ikke må betragtes isoleret, men skal ses i sammenhæng med den samlede fremstilling i rapporten.

De sundhedsmæssige konsekvenser af stråleudsættelsen fra en utilsigtet spredning af radioaktive stoffer afhænger helt af mængden, koncentrationen og arten af de spredte radioaktive stoffer, disses fordeling og spredning samt befolkningsmæssige, geografiske og vejrsmæssige forhold på uheldsstedet. Sundhedsmæssige konsekvenser i form af tidlige skader hos enkeltpersoner eller stråledoser til et større antal personer, som overstiger den årlige baggrundsstråling væsentligt, vil kræve frigørelse af ganske betydelige mængder af radioaktive stoffer.

I forbindelse med Barsebäckværket er der udarbejdet en særlig beredskabsplan med henblik på i givet fald at kunne iværksætte beskyttelsesforanstaltninger for befolkningen, hvis et stort udslip af radioaktive stoffer efter et uheld på værket føres med vinden mod dansk område. Beredskabet ledes af miljøstyrelsen, og beredskabsorganisationen er baseret på samfundets almindelige beredskab,

som det opretholdes navnlig hos civilforsvar, forsvar og politi samt hos Danmarks Radio med henblik på information til befolkningen.

Denne beredskabsorganisation kan selv sagt – med tilpasninger efter situationen – aktiveres, hvis andre begivenheder end uheld på Barsebäckværket gør det ønskeligt.

Med henblik på søtransporterne af brugt reaktorbrændsel fra svenske kernekraftværker er der etableret en ordning med de svenske myndigheder, således at søværnets operative kommando kan følge de enkelte sejladers forløb, når dansk farvandsområde kan blive berørt, for eksempel ved passage gennem Store Bælt (fortrinsvis) eller Øresund, når brugt reaktorbrændsel sejles bort fra Barsebäckværket. I tilfælde af uheld under sejladsen skal skibet underrette søværnets operative kommando, som i givet fald alarmerer den vagthavende ved statens institut for strålehygiejne, som kan rykke ud og foretage målinger for at fastslå, om udslip af radioaktive stoffer sker. Det er danske myndigheders vurdering, at sikkerhedsforanstaltningerne – især de anvendte transportbeholdere – i forbindelse med søtransporterne af brugt reaktorbrændsel fra de svenske kernekraftværker i praksis udelukker udslip, der kan gøre det påkrævet at gennemføre beskyttelsesforanstaltninger for befolkningen på dansk område.

Nedstyrtningen af den sovjetiske satellit Cosmos 1402 i begyndelsen af dette år gav lejlighed til at prøve samarbejdet mellem de myndigheder og institutioner, som i givet fald skal samvirke med henblik på at beskytte befolkningen mod stråling, hvis dansk område udsættes for spredning af radioaktive stoffer. På baggrund af de herved indvundne erfaringer vil man være i stand til hurtigt at iværksætte de målinger, foretage de vurderinger, træffe de beslutninger og give den information, som med rimelighed kan kræves i forskellige situationer for bedst muligt at beskytte befolkningen mod stråling.

I det foregående er beskrevet en række risikoårsager. De fleste af disse frembyder en umådelig lille risiko for dansk område.

For så vidt angår den civile anvendelse af kerneenergi har især Den Internationale Atomenergiorganisation, IAEA, og OECDs kerneenergiagentur, NEA, i en længere årrække udført et betydeligt arbejde for internationalt at forbedre sikkerheden i forbindel-